

Næste generations velfærdsteknologi

I Roskilde Kommune er missionen at indføre velfærdsteknologi på hele social- og sundhedsområdet. Strategiens udgangspunkt er, at velfærdsteknologi er et vigtigt redskab til at håndtere de økonomiske og demografiske udfordringer, vi står over for

KRONIK

Syv anbefalinger til kommuner, der vil bruge velfærdsteknologi. Dem kunne man læse i kronikken i Danske Kommuner nr. 4. Det er almene udsagn og anbefalinger, som man jo kun kan være enig i. I Roskilde Kommune har anbefalingerne været hverdag i lang tid, og det tror jeg, de er i en del kommuner. Jeg mener, vi er nået længere i Roskilde Kommune. Det vil jeg gerne dokumentere her. Og så venter jeg spændt på, om Kommunaløkonomisk Forum næste gang vil tænke mere ud af boksen og forsøge at give et bud på næste generations udfordringer for kommunernes brug

af velfærdsteknologi.

I Roskilde Kommune arbejder vi allerede i dag ud fra en klart defineret og politisk besluttet strategi om indførelse af velfærdsteknologi. Strategiens udgangspunkt er, at velfærdsteknologi er et vigtigt redskab til at håndtere de økonomiske og demografiske udfordringer, vi står over for. Missionen er at indføre velfærdsteknologi på hele social- og sundhedsområdet. Målet er tressidigt.

Vi vil gøre borgerne bedre i stand til at klare sig selv og dermed forbedre deres livskvalitet. Vi vil forbedre medarbejdernes psykiske og fysiske arbejdsmiljø. Og vi vil skabe mere effektive arbejdsgange med teknologien. Det er de strategiske mål, vi politisk holder velfærdsteknologiske løsninger op imod i Roskilde Kommune. Sagt på en anden måde forener vi med strategien livskvalitet, arbejdsmiljø og business case, når vi indfører velfærdsteknologi.

FIRE ÅR MED AFPRØVNING AF NYE TEKNOLOGIER

I Roskilde Kommune begyndte de velfærdsteknologiske afprøvningsprojekter allerede tilbage i 2008. Vi kan altså nu se tilbage på over 4 år med afprøvning, udvikling og indkøring af teknologier i drift. Ved nogle af vores velfærdsteknologiske indsatser har vi haft fokus på at afprøve og implementere allerede udviklet teknologi. Ved andre indsatser har vi sat ambitionsniveauet ekstra højt og har udviklet nye teknologiske løsninger gennem direkte brugerdriven innovation.

Vi har brugt meget energi på at nedbryde barrierer i forhold til indførelse af ny teknologi. Det er gået over al forventning. Det er mit indtryk, at størstedelen af personalet og lederne ikke er tekno-

Vi vurderer løbende den overordnede teknologiske udvikling via de velfærdsteknologiske netværk, vi er med i. Nogle gange vil vi gerne være "first movers", andre gange giver det bedre mening at afvente, at teknologierne er mere modne.

logiforskrækkede. I stedet for, at den teknologiske udvikling sætter dagsordenen, sætter vi sammen med medarbejderne selv dagsordenen. Vi definerer således selv, hvilke teknologier vi ønsker at afprøve. Vi er dermed over det stadie, hvor man blot afprøver teknologien, fordi den er opfundet. Vi har hævet overliggeren samtidig med, at det skal give mening. Erfaringerne fra alle de gennemførte indsatser viser, at de borgere, der har medvirket, er vældig tilfredse. De er især tilfredse med de velfærdsteknologiske løsninger, der gør

dem bedre i stand til at klare sig selv, så de er mindre afhængige af hjælp fra plejepersonalet. Vi har samtidig erfaring med, at teknologierne i høj grad har forbedret arbejdsmiljøet for personalet, og at teknologien har medført en effektiviseringsgevinst.

Fra både politisk side og i forvaltningen følges den velfærdsteknologiske udvikling tæt. Sidste år tog vi i Ældre- og Omsorgsudvalget på studietur til Skotland for at se på velfærdsteknologi. Resultatet blev, at vi nu har fået dyb indsigt i, hvordan sensorteknologi virker for hjemmeboende borgere. Derfor afprøver vi nu forskellige sensorteknologier i Roskilde. Sensorteknologi er for eksempel lys- og bevægelsessensorer, der sættes op i borgerens hjem, og som skal medvirke til, at borgeren kan få hurtig hjælp ved fald og lignende. Derved er den med til at skabe større tryghed og sikkerhed for borgeren.

ERFARINGERNE FRA KASTANJEHAVEN

Roskilde Kommunes plejecenter Kastanjehaven afprøvede allerede i 2009-2010, med støtte fra Forebyggelsesfonden, en række velfærdsteknologier. Det drejede sig om robotstøvsugere, robotgulvvaskere, strygerobotter, tørremopper, trappetjener, mobil personløfter, skylle/tørre toiletter, sædeløfter, Nintendo Wii Fit og

af **CLAUS LARSEN** (S), formand for ældre- og omsorgsudvalget i Roskilde Kommune

parosæler. Udgangspunktet var, at det var personalet selv, der gik i front og udpegede de teknologier, der kunne hjælpe dem. Erfaringerne fra Kastanjehaven med brugen af velfærdsteknologi var positive. Det kunne dokumenteres, at indsatsen medførte bedre psykisk og fysisk arbejdsmiljø for personalet og bedre livskvalitet for borgerne, men også en pæn effektiviseringsgevinst. Derfor besluttede ældre- og omsorgsudvalget i foråret 2010 at investere 800.000 kr. i velfærdsteknologi på kommunens øvrige plejecentre, og den investering giver nu en årlig gevinst på ca. 1 million kroner. Vi har haft besøg på Kastanjehaven fra alverdens medier, Folketingets socialudvalg, den daværende finansminister mv. Senest har Ældrekommissionen fremhævet plejecenterets metode ved indførelse af velfærdsteknologi som et godt og succesrigt eksempel på brug af velfærdsteknologi. Det handler igen grundlæggende om, at personalet bliver inddraget fra begyndelsen.

BRUGERDREVEN INNOVATION

Parallelt med afprøvningen af allerede kendte velfærdsteknologier har vi i Roskilde Kommune arbejdet med brugerdrevet innovation for at skabe nye velfærdsteknologiske løsninger for borgerne. I projektet "Selvhjælpen med Teknologi" var vi i 2009-11 med til at undersøge, hvordan borgere, der i dag modtager hjælp fra kommunen, kan blive bedre i stand til at klare sig selv med nye velfærdsteknologiske løsninger. Her vendte vi indsatsen på hovedet og tog udgangspunkt i borgerens egne behov og ønsker – i stedet for i eksisterende teknologi, der så tilpasses borgeren.

140 idéer blev snævret ind til 12 idéer til ny teknologi, der er arbejdet videre med. Selv om der er lang vej til et færdigt produkt på markedet, så giver det meget værdifulde erfaringer og viden at deltage i den type projekter. Det viser samtidig, at vi i kommunerne godt kan gå ind i udviklingsprojekter om nye teknologier, der tager udgangspunkt i borgerens behov.

VELFÆRDSTEKNOLOGIER FREMADRETTET

Vi skal naturligvis blive ved med at undersøge, udvikle, forankre og sætte teknologier i drift i det omfang, det giver mening. Udover, at vi nu undersøger brugen af sensorer til hjemmeboende borgere, så skal vi også i gang med at afprøve skærmløsninger, der integrerer telemedicin, træning og visse omsorgsydelser, der med god me-

ning kan ske på afstand. Vi afprøver også i øjeblikket automatiske vendeenheder til eksisterende madrasser, der forebygger liggesår, og vi afprøver teknologiske toiletter.

Næste skridt er, at vi får afdækket, hvilke velfærdsteknologiske løsninger, vi vil indføre i et kommende stort plejecenter og boliger til psykisk syge, vi er i gang med at bygge i Trekroner tæt på Roskilde Universitet. Her har vi blandt andet kig på skærmløsninger og en computerstyret tøjmaskine.

Men vi vurderer løbende den overordnede teknologiske udvikling via de velfærdsteknologiske netværk, vi er med i. Nogle gange vil vi gerne være "first movers", andre gange giver det bedre mening at afvente, at teknologierne er mere modne.

Vi lever til fulde op til anbefalingerne fra debatten på Kommunaløkonomisk Forum 2012. Men det vil være spændende, hvis Kommunaløkonomisk Forum næste gang vil tænke yderligere ud af boksen og forsøge at give et bud på næste generations udfordringer for kommunerne i brugen af velfærdsteknologi.

På Roskilde Kommunes hjemmeside under WEBTV kan du se videoklip om flere af de projekter, der er omtalt i denne kronik. <

Kronikken er et rum for debat og vidensdeling. Der er plads til 7.500 enheder inklusiv mellemrum. Teksten sendes sammen med et portræt til redaktør Tom Ekerøth på tek@kl.dk, som også kan kontaktes på tlf. 33 70 32 94.